

elstede, men skulde tage en Landarbejder. Jeg skal ikke fordybe mig heri, men jeg kan for mit Vedkommende virkelig ikke finde, at der er noget særlig mærkeligt deri. Naar Staten indretter saadanne Lodder med et bestemt Formaal og paa alle andre Punkter foreskriver, at naar Formaalet ikke længere fyldestgøres, skal Laanet tilbagebetales, finder jeg ikke, at der er noget underligt i, at man saa siger, at naar Enken gifter sig igen og Manden ikke opfylder Betingelserne, maa Staten have sine Penge igen. Det er ret underligt, at Staten skal blive ved at sidde med et saadant anden Prioritetslaan, som det ikke længere har nogen Værdi for Statskassen at anbringe der. Men ganske vist — hvis man mener, at denne Bestemmelse temmelig meget minder om Forholdet fra de gamle Tider, da en søn, kraftig og i enhver Henseende dygtig Seminarist nok kunde faa et Degneembede, men kun paa den Betingelse, at han ogsaa tog Enken, der sad paa det — synes man, at hin Bestemmelse minder lovlig meget om denne forældede Ordning, kunne vi naturligtvis godt give Enken Lov til at beholde sit Laan paa de gamle Betingelser, selv om hun gifter sig med en Skrædder. Men jeg synes, at vi saa maa have en Grænse et andet Sted, f. Eks., naar Enken skulde dø før Skrædderen. Der kunde jo tænkes det Tilfælde, og saa synes jeg ikke, at Skrædderen skulde have Lov til at sidde under de samme Forhold som Enken. Men det kunne vi altid tale om senere.

Jeg har dernæst gjort nogle Forandringer i de Regler, som Flertallets Plan havde med Hensyn til Testationsretten, og jeg tror, det vil vise sig at være heldige Redaktionsændringer. Hermed tror jeg at have omtalt de forskellige Ændringer, jeg har foreslået i Kommissionens Udkast, og som ikke ere af redaktionel Natur. Jeg tror, at man vil se, at Planen har vundet i Klarhed, let Anvendelighed og Overskuelighed.

Men det er heller ikke den formelle Side af Sagen, som ærede Medlemmer have angrebet Lovforslaget for. Hvad man særlig har bebrejdet mig, er, at jeg har sluttet mig til Mindretallet i Kommissionen i Spørgsmaalet om Størrelsen af den Kapital, som Arbejderen selv skal være i Besiddelse af for at komme ind under Lovens Regler. Det Beløb, som Arbejderen skal være i Besiddelse af, er efterhaanden i disse Dages Forhandling blevet banket op til 1,000 Kroner. Det var det ærede Medlem for Roskilde (Rosleff), der afsluttede Forhandlingerne den første Dag med at sætte denne Rekord, og den er bleven holdt gennem det hele. Det

er slaaet fast, at det er 1,000 Kr. Hvorledes er man nu kommen til disse 1,000 Kr.? For det første gaar man ud fra, at Ejendommens Værdi bliver Maksimum, 4,000 Kr. Men der maa jeg dog gøre opmærksom paa, at Kommissionen har i sin Betænkning stærkt hævdet, at det kun vilde blive Undertagelsestilfælde, hvor Ejendommens Værdi naar op til 4,000 Kr. Det almindelige mener man, vil være, at Ejendommen kommer til at koste 3,500 Kr. Det tror jeg ogsaa vil slaa til, og saa ere vi nede paa 700 Kroner. Men saa siger man: Nu kommer Indskuddet til Kreditforeningen. Ja, ganske vist, det vil blive 25, 30, 35 Kr. efter Omstændighederne, som man maa lægge til, naar der er Tale om, hvad en Arbejder skal være i Besiddelse af. Saa siger man: Han skal desuden købe Jndbo. Nej, det skal han virkelig ikke. De Arbejdere, som der her er Tale, have Jndbo, inden de flytte ind i det ny Hus. Naar man har kunnet skaffe sig Penge enten 400 eller 800 Kr., sidder man min Sandten ikke uden Jndbo. Saa det kunne vi vistnok godt stryge. Saa siger man: Men han maa have Driftskapital. Ja, men det tror jeg ikke, vi behøve at tænke paa her, hvis de Herrer ville stille sig villigt til det Forslag, som er blevet forelagt her samtidigt med det, vi nu forhandle, og som gaar ud paa at oprette landøkonomiske Forskudsforeninger. Hvis dette Forslag bliver til Lov, vil det ikke være vanskeligt for de Arbejdere, her er Tale om, at faa den fornødne Driftskapital ved Hjælp af disse Foreninger. Jeg tror, ret beset, det er rigtigt, at 800 Kr. er det, som en Arbejder skal være i Besiddelse af for at kunne komme ind under disse Forhold, og jeg kan ikke tro, at det skulde være saa særdeles faa Arbejdere, som kunne stille saadanne 800 Kr. paa Venene. Man maa erindre, at det ikke er nødvendigt, at han har dem liggende paa Kistebunden eller i Bøggskabet. Han behøver ikke en Gang at have dem staaende i en Sparekasse. Man har fremhævet fra mange Sider dette, at den Slags dygtige Arbejdere saa let den Hjælp, de behøve for selv at skaffe sig en saadan Ejendom. Det har man stærkt fremhævet, og jeg tror nok, det ikke vil mangle paa Folk, der ville støtte ham. Han vil kunne samle 4—5—600 Kr. og vil da nok kunne faa Resten for at skaffe sig et saadant Hus. Det tvivler jeg ikke om. Man siger saa, at en saadan Velhaver, der har 800 Kr., vil ikke ind her paa den Maade, han kan købe sig en Ejendom selv uden Statens Hjælp. Ja, det er muligt, at han kan faa et Hus, men jeg tror saa, at det Hus, han faar,